

Am petrecut 2 săptămîni în Noua Zeelandă, și ca de obicei îmi scriu impresiile de după excursie.

Situată în "capătul celălalt" al Oceanului Pacific, drumul pînă acolo este foarte lung și obositor, dar merită.

În nenumărate filme cunoscute, dacă producătorul a vrut să aleagă un loc exotic, neasemuit de frumos, a ales Noua Zeelandă.

Sunt 2 insule mari, principale, pe care locuiesc 4,5 milioane locuitori și multe insule mici, cele mai multe nelocuite, în jur.

Insula de Nord este mai populată, are cîteva metropole, Insula de Sud este mai puțin populată, este locul filmărilor menționate.

Următoarea escală după Insula de Sud ar fi Antarctica. Din cauza situației atît de sudice a acestei insule, vara (decembrie-februarie) este lumină pînă pe la 10.30 seara și începe să se lumineze pe la 4.30 dimineața.

Ai impresia că este zi tot timpul, adormi pe lumină și te trezești pe lumină.

Pe Insula de Sud, la nivelul mării (oceanului), vara sunt 12-20 grade Celsius ziua, iar iarna (iunie-august) sunt 0-12 grade ziua.

Alpii de Sud sunt peste 4 mii de metri în înălțime, și au zăpadă permanentă, ghețari care nu se topesc niciodată.

În vest sunt fiordurile renumite din Noua Zeelandă, unde munții încep la nivelul mării, pe alocuri foarte abrupti.

Dacă stai la baza stîncii, în barcă, sunt 20 de grade Celsius, iar pereții verticali sunt de 1000-1500 metri, și în vîrfurile stîncilor este zăpada permanentă.

La baza muntelui sunt palmieri, dar dacă te-ai deplasa un pic pe orizontală, ai fi aproape de vîrfurile stîncii, unde sunt brazi, iar în vîrf nu mai sunt copaci, doar vegetație alpină și apoi zăpadă permanentă, totul în decurs de 100 metri pe orizontală.

Din ghețariile din vîrf pornesc cascade.

Este spectaculos.

Întotdeauna este vînt, sunt valuri mari și apa oceanului este rece.

Cînd continentele s-au format, acum 80 de milioane de ani, Noua Zeelandă s-a despărțit, s-a îndepărtat mult de restul continentelor și evoluția vegetației și faunei a fost total diferită de restul lumii.

Mamiferele, animalele de pradă nu au ajuns aici, evoluția animalelor nu a inclus mamifere pe uscat.

Vegetația este diferită, exotică, păsările au evoluat diferit. Multe păsări și-au pierdut capacitatea de a zbura din cauza lipsei animalelor de pradă. Primii oameni ajunși aici au fost maori, în anii 1200, veniți din insulele Pacificului.

Au întâlnit aceasta faună aparte, au găsit aici pasărea Moa de un sfert de tonă, vulturii cei mai mari care au existat pe pământ, foci, pinguini.

Dar aceste animale au evoluat până atunci în lipsa "animalelor de pradă", și nu au avut capacitatea să se apere. În decurs de 200 de ani după ce au ajuns maori în Noua Zeelandă, au dispărut multe din aceste specii de pe fața pământului.

Pasărea Kiwi, simbolul Noii Zeelande, a rămas una din singurele relicve din trecut. Kiwi e înrudită cu pasărea Moa, a supraviețuit prin a ieși să se hrănească numai când e întuneric.

După 500 de ani, în anii 1700 au venit olandezii, englezii, scoțienii.

Azi Noua Zeelandă este bineînțeles o țară independentă, formată 15% din maori (oamenii normali, cum zic maori), și restul (cum zic maori).

Restul sunt majoritatea descendenți englezi, scoțieni, dar în ultimii ani cam 10% din populație sunt de origine chineză și o parte și mai mică sunt indieni.

Maori sunt destul de ușor de recunoscut, sunt bruneți, cu părul drept, față lată, ochii doar un pic alungiți, șaoldurile osoase, corpul mai mușchiulos și osos.

Deși inițial europenii au încercat să îi asimileze, în ultimii 15-20 de ani s-a încercat înviorarea culturii, tradițiilor maoriene. Sunt foarte multe inscripții bilingve, se predă obligatoriu limbile engleză și maori în școli la toată lumea. Există și școli frecventate numai de copii maori, unde se predă toate materiile în limba maori, există programe de TV, radio numai în limba maori.

Dar în general există o discrepanță între nivelul de educație, veniturile, criminalitatea la cele 2 grupuri.

Există o anumită animozitate tacită, neoficială, între cei de origine maori și cei de origine europeană. Am ajuns la concluzia aceasta din discuții personale cu localnicii.

Cei de origine europeană se vede că sunt scoțieni, englezi. Sunt blonzi, roșcați, unii cu pistrui, pielea foarte albă, buze subțiri, slabi.

Toata lumea pare în formă din punct de vedere al sănătății, majoritatea sunt foarte atletici. Deși se plâneau de obezitatea din ultimii ani, presupun ca ei nu știu adevărata problema a obezității cum este în SUA. Foarte mulți sunt drumeți, se dau cu bicicleta, aleargă prin pădure, pe munte.

Noi credeam că suntem în formă bună și ne lăudam când ajungeam pe vârful muntelui după trei ore de mers prin pădure, dar îi vedeam pe localnici că nu mergeau repede, ci fugeau pe lângă noi.

Vedeam câte o femeie cu 100 de riduri pe față, dar mergea în viteză în sus de parcă avea 20 de ani.

Altă modalitate de a recunoaște localnicii era să vezi cum sunt îmbrăcați. La 12 grade ei erau în pantaloni scurți și tricou, noi aveam 3 straturi de haine, căciuli.

Oamenii din Noua Zeelandă sunt foarte politicoși, foarte simțiți.

Eu ziceam de americani că sunt politicoși, dar ăștia îi întrec.

Dacă am vrut să filmez sau să zbor drona undeva unde era interzis, la cei care erau din Noua Zeelandă le era rușine să îmi facă observație. Din contra, câte un turist american, care trecea pe acolo, comenta.

Localnicii au încredere în tine, încearcă să acomodeze toate poftele tale.

Dacă un est european întrebi încă odată aceeași întrebare, se răstește la tine. Un american pare iritat după a treia oară.

Unul local de aici poți să îl întrebi de 5 ori aceeași întrebare, ca îți va răspunde cu același zimbet de 5 ori.

Sistemul politic pare mai de stînga, sănătatea și educația sunt aproape pe gratis. Sunt obișnuiți că totul vine automat, par mult mai puțin stresați de bani decât americanii sau chiar și europenii.

Este singurul loc din lume unde am fost informat ca nimeni nu se așteaptă să dai bacșiș. Nu se dă bacșiș la restaurant, la taxi, la frizer, la ghidul turistic. Nimeni nu se așteaptă să dai sau să primești.

La restaurant plătești înainte consumația.

Serviciile sunt bune, peste tot este curat, dar pare peste tot la fel.

Indiferent că mergi la baie la restaurant, la hotel, la benzinărie, peste tot e la fel.

Pare că au asigurate toate nevoile de bază, și nimeni nu își dorește excese.

Mașinile sunt toate modele de 10-15 ani, Toyote, Honde, VW, nu am văzut nici un Mercedes, BMW, Lexus, foarte rar câte un Audi mai vechi.

Casele sunt ok, dar fără nici un exces.

Chiar dacă locația este fantastică, casa este simplă. În SUA ar dăruia casa aceea ca să construiască una de 3 milioane în locul ei. Ar fi companii care ar câștiga de pe urma construirii, vânzării, împrumutului.

În România ar cumpăra un bijnițar terenul și ar construi o vilă și ar parca un Mercedes în fața casei ca să vadă vecinul. Pe cei de aici nu îi interesează nimic din acestea.

Până când poate să plece de la servici la ora 5, să conducă o mașină care să îl ducă din punctul A în punctul B, să aibă copilul la școală pe gratis, să vadă medicul pe gratis, el este mulțumit.

Când conduceam prin oraș, aveam impresia că suntem în anii 80-90 în România.

Magazinele închid la 5, toate. Restaurantele nu mai servesc după 9-9.30, niciuna, într-un oraș mare, studentesc.

Mîncarea e foarte bună și ieftină, cam la fel la orice restaurant. Pîinea, mielul sunt foarte gustoase. Totul la jumătatea prețului din SUA.

Partea bună este că ai impresia că ți-a preparat mîncarea și o servește de bună inimă, nu ca în restul lumii unde parcă te măsoară în continuu, încercînd să ghicească cam cît bacșiș îi vei lăsa la sfîrșit.

Partea proastă este că dacă nu te grăbești, vor închide, și trebuie să ai noroc să nu fie vreo sărbătoare că atunci totul este închis.

În restul lumii "dai un ban și stai în față".

Aici "toată lumea stă la mijloc".

Localnicii cu care am stat de povești în Noua Zeelandă sunt de acord cu concluziile mele cu excepția că ei spun că ceea ce eu descriu a fost aici acum 15-20 de ani, dar în ultimul timp discrepanța între săraci și bogați

a crescut, de-acum sunt mult mai capitaliști. Eu susțin că sunt încă socialiști, cel puțin în mentalitate.

Sunt foarte mulți fermieri, sunt cam 20 de oi pe cap de locuitor. Peste tot oamenii cresc oi, vaci, căprioare, cerbi pentru export.

Într-adevăr mielul de la orice magazin din SUA este din Noua Zeelandă. Turiștii erau olandezi, germani, japonezi și finlandezi acum 20 de ani conform localnicilor.

Acum 50% sunt chinezi, restul americani, australieni, indieni, câțiva din Europa de vest și de nord, și câțiva ruși.

În concluzie, pentru mine este cea mai frumoasă țară din lume, chiar și înaintea Elveției. Ca insule aș pune chiar și înaintea Hawaii.

Oamenii sunt foarte politicoși, relaxați, curați, sănătoși, nu sunt stresați de bani.

Dar sistemul politic și mentalitatea este diferită.

În Noua Zeelandă siguranța este dată de faptul că știi că aproape orice decizie importantă vei lua mâine, cineva va avea grijă să ai minimul necesar.

În SUA de zeci de ori pe zi fiecare alegere pe care o faci îți poate schimba viața 180 de grade, dar sunt alegerile tale, nimeni nu îți impune nimic.

Posibilitatea de a avea alegeri în viață, mie personal îmi oferă mai multă siguranță.

Mamo, bunica mea, zicea:

"Așa cum îți așterni patul, așa vei dormi."

Astea fiind spuse, m-aș întoarce mâine în vacanță în Noua Zeelandă.